

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 30 ноември 2021 година, врз основа на примена жалба од Лиридон Бериша, го донесе следното:

МИСЛЕЊЕ

Текстот на интернет – порталот „Инфомакс.мк“, насловен „(Документи) Објавен документ од УДБА – Псевдоним „УЈКА“: Вујкото на Ахмети бил соработник на службите“, отстапува од професионалните и етички стандарди.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 25 ноември 2021 година, Лиридон Бериша поднесе жалба за текстот со наслов „(Документи) Објавен документ од УДБА – Псевдоним „УЈКА“: Вујкото на Ахмети бил соработник на службите“, објавен на 12 ноември 2021 година на интернет – порталот „Инфомакс.мк“ (www.infomax.mk).

Во поднесена жалба се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, незастапена втора страна, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето, мешање на факти и мислење, вест и коментар, нарушени авторски права/плагијат и повреда на принципот на презумпција на невиност и заштита на сведоци.

Жалителот смета дека се работи за содржина со пропагандна природа насочена кон нарушување на авторитетот на личноста.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Инфомакс.мк“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата.

Медиумот не одговори на наводите на жалителот.

МИСЛЕЊЕ НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и едногласно оцени дека во текстот е прекршен членот 1 од Кодексот на новинарите на Македонија.

Член 1: „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

Членовите на Комисијата во оспорениот текст не најдоа доволно елементи за да констатираат и мешање на факти и мислење, вест и коментар, нарушени авторски права/плагијат и повреда на принципот на презумпција на невиност и заштита на сведоци, односно прекршување на членовите 8, 12 и 13 на кои упатува жалителот.

*При изготвувањето на мислењето, Комисијата за жалби констатираше дека интернет – порталот „Инфомакс.мк“ не е член на Советот за етика во медиумите и на Регистарот на професионални онлајн медиуми.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА МИСЛЕЊЕТО

На седницата на 30 ноември 2021 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, утврди дека се работи за текст кој се темели единствено на објава на социјалната мрежа „Твитер“. Порталот „Инфомакс“ се повикува на наведен документ на УДБА, споделен на социјалната мрежа со тврдење дека вујкото на лидерот на ДУИ, Али Ахмети, Фазли Велиу бил соработник на југословенските тајни служби.

Комисијата констатираше дека веста сама по себе не е нова и оти во минатото во јавноста беа објавувани слични тврдења за наводното делување на Велиу . Сепак, Комисијата се согласи дека се работи за сериозни наводи. Во отсуство на официјална потврда, порталот „Инфомакс“ требало таквите информации да ги прими со резерва и да се ограда од нив, наместо да смета дека е доволно да се повика на наводниот документ на „Твитер“ и да ја пласира веста, нудејќи ја како извесен епилог.

Медиумите треба да бидат свесни дека се одговорни и за искажаното на социјалните мрежи, зашто со нивното објавување, таквите содржини добиваат јавност. Моралната одговорност за евентуалната неточност на информацијата паѓа на медиумот кој што ја презел и објавил. Со оглед дека социјалните мрежи се чест извор на лажни и непроверени информации, авторот на текстот морал да изрази воздржаност и сомнеж кон објавата на „Твитер“ и да нагласи дека се работи за непотврдена вест или шпекулација. На тој начин медиумот ќе ја намалел опасноста од евентуално дезинформирање и манипулирање на јавноста.

Оттука, Комисијата најде дека во текстот на „Инфомакс“ е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, според кој, проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството и затоа, новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора. Доколку новинарот процени дека непотврдената информација е од јавен интерес, должен е да ја објави, но со јасна назнака дека станува збор за непотврдена информација. Во исто време, постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

При користењето информации добиени од социјалните мрежи, од веб-страници, блогови или други извори на интернет, онлајн медиумите внимателно ќе ја проверат нивната веродостојност и кредибилност.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова Илиеска, Ердем Ахмет и Димитар Мицев.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

